

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2026-03-19
Besvaras senast
2026-03-25 kl. 12.00

Till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)

2025/26:614 Kinesiskt köp av olja från Iran

Iransk råolja fortsätter att levereras till Kina trots den eskalerande konflikten i regionen. Enligt rapporter i bland annat Epoch Times kringgår dessa leveranser det strategiskt känsliga Hormuzsundet genom alternativa rutter, framför allt via den relativt nya exportterminalen i Jask vid Omanbukten. Hamnen gör det möjligt för oljetankfartyg att lasta råolja direkt i Omanbukten utan att passera det smala sund där militära spänningar är som störst och risken för blockad eller attacker är påtaglig.

Uppgifterna pekar på att de iranska oljetransporterna till kinesiska hamnar, särskilt i provinserna Shandong och Zhejiang, i stort sett har fortsatt opåverkade sedan konflikten eskalerade. Detta ska inte vara en slump utan resultatet av långtgående beredskapsplanering och överenskommelser mellan regimen i Peking och iranska myndigheter, som ingicks redan innan krigsutbrottet. En central del i detta är den cirka 1 000 kilometer långa rörledningen från oljeknutpunkten Goreh till Jaskterminalen, ett projekt som enligt källor har stötts av Kina och ingår i det omfattande 25-åriga samarbetsavtalet mellan länderna från 2021.

Kinesiska aktörer, inklusive den så kallade skuggflottan av tankfartyg som ofta används för att kringgå sanktioner, uppges vara ovanligt aktiva i området trots att många andra rederier undviker regionen på grund av de höga riskerna och stigande energipriser. Exportvolymerna från Iran har enligt vissa analyser till och med ökat något sedan konflikten inleddes, med i genomsnitt runt 2,1 miljoner fat per dag, varav en betydande del tros gå till Kina via dessa alternativa vägar.

Flera anonyma källor med insyn i oljehandeln och kinesisk utrikespolitik beskriver hur dessa leveranser i praktiken utgör en ekonomisk livlina för den iranska regimen under pågående krigstid. Oljeintäkterna gör det möjligt för regimen att upprätthålla sin militära kapacitet och fortsätta sina brutala angrepp mot den egna befolkningen – angrepp som inkluderar massarresteringar, tortyr, utomrättsliga avrättningar och våldsam nedslag mot fredliga demonstranter och kvinnor som kämpar för sina grundläggande rättigheter. Denna oljeexport bidrar därmed direkt till att finansiera en terrorregim som systematiskt kränker mänskliga rättigheter och som använder sina resurser för att slå ned på sitt folk snarare än att investera i välfärd eller utveckling.

Kina sägs samtidigt kunna dra nytta av rabatterade priser och möjlighet att fylla på sina strategiska oljereserver medan de globala priserna stiger. Detta sker samtidigt som det internationella samfundet, inklusive västliga länder, arbetar för att begränsa konflikten, minska finansieringen av parter som bidrar till eskalering och skydda civilbefolkningar från fortsatt förtryck.

Mot bakgrund av ovanstående önskas utrikesminister Maria Malmer Stenergard svara på följande fråga:

Vad avser ministern och regeringen att göra inom ramen för Sveriges internationella kontakter, bilaterala relationer, multilaterala forum såsom EU och FN samt samarbeten med partner såsom USA och andra allierade för att verka för att förhindra eller kraftigt försvåra fortsatt iransk oljeexport till Kina via alternativa rutter och därmed minska den ekonomiska livlina som dessa leveranser utgör för den iranska regimen under den pågående konflikten och regimen fortsatta brutala angrepp mot den egna befolkningen?

.....

Markus Wiechel (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann